

РЕЦЕНЗИЯ

от д-р Юлиана Младенова Матеева,

заемаща академична длъжност „доцент“ във

Варненския свободен университет „Черноризец Храбър“,

на дисертационен труд

на тема: „Изследване на политиката за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните, провеждана от органите на местно самоуправление в Република България”,

разработен от Красимира Павлова Георгиева,

докторска програма „Социална работа, психологически изследвания и социални политики“ към катедра „Социални и правни науки“ в

Технически университет-Варна

Със Заповед № 55/ 27.01.2021 г. на Ректора на ТУ-Варна, съм определена за член на научно жури по процедура за придобиване на ОНС „доктор“ на Красимира Павлова Георгиева.

Темата на представения за рецензиране труд е болезнено актуална. Бележат и – за съжаление – в следващите години ще бележат ръст – противообществените прояви на подрастващите. Самоцелната репресия няма как да пребори онези социални фактори, които обуславят високите нива както на престъпленията на наказателноотговорните деца и възрастни, така и на противообществените прояви. Ключовият фактор не е санкциониране, а превенция. Чрез анализ на допуснатите грешки и пропуснатите възможности за превенция може да се повиши бъдещата ефективност на борбата срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните, което да докаже, че верният отговор не е в

ожесточаването на репресията спрямо тях. В този смисъл, несъмнена е и практическата полза от настоящото изследване. Изборът на темата е смел научен ход и заслужава адмирации. Положителната оценка за написаното, разбира се, не бива да се обвързва единствено с неговата тема. Както разработката като цяло, така и приносните моменти, заслужават да се отбележат сериозните усилия на докторанта и неговия научен ръководител.

Трудът е в обем от 195 страници. Списъкът с използвана литература обхваща общо 166 източника на кирилица и латиница, в т.ч. нормативни актове, стратегически документи, както и интернет ресурси. Структурата включва: увод, четири глави, заключение, приноси, библиография и приложения.

В уводната част правилно са формулирани целта и задачите на дисертационния труд. В хода на разработката, тези задачи са постигнати. Изведени са обекта, предмета и хипотезата. Последната звучи твърде екзотично, доколкото се прилага методика за анализ, разработена от Дирекцията за оценка на социалното разслоение към Министерство на планирането и интеграцията на Република Чили, но в хода на изследването, тази хипотеза се доказва и използваната методика действително позволява отправяне на научно обосновани и практически обвързани препоръки за усъвършенстване политиката за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните на местно ниво.

Глава първа от дисертацията се занимава със социалното явление „политика“. Проследена е връзката на политиката с държавата, правото, политическата система. Акцент е поставен върху категорията публична политика.

Втора глава представя нормативната рамка на политиката за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Най-напред са изведени основните понятия, по смисъла на легалните им дефиниции в Конвенцията за правата на детето, ЗБППМН, НК. На следващо място е направена удачна тристепенна класификация на относимите към разглеждания въпрос нормативни актове. Изведени са органите, които провеждат политиката за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Трета глава проследява актуалното състояние на политиката за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните на ниво община. Изследваният период е актуален – 2015-2019. Ясно са открити двата използвани критерия за избор на общини за целите на изследването: брой на населението и географско положение. Анализирани са по една голяма и една малка община, съответно от шестте района на страната. В резултат на анализа са направени изводи за материална и институционална осигуреност на общинската политика в избраните изследователски единици, повсеместно намаляващо население, концентрация в големите градове в западна, южна и източната част на страната, а в северна и централна – по-слаби миграционни процеси.

Четвърта глава представя резултатите от анализа на общинската политика за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните. Използваната ориентировъчна методика на анализа е основана на следните критерии: съгласуваност, значимост, достатъчност, ефикасност и ефективност.

Сериозен принос е адаптирането на използваната методика за целите на анализа на местната политика за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Изведени са основните изводи от проведеното изследване. Отправени са препоръки, включително предложение *de lege ferenda* относно текста на

чл. 6, ал. 1 ЗБППМН, което намирам за удачно и добре обосновано от изследването.

Представеното изследване е задълбочено. Използваният стил е научен, с терминологията се борави свободно. Смело се отстояват собствени научни тези. Предимство на кандидат-докторанта е сериозното познаване както на наказателното, така и на административното законодателство в сферата на борбата срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните. Научният апарат е богат и е използван в текста, като при позоваването на становища на други автори, са спазени всички правила за коректно цитиране. Тонът на научната полемика е строго академичен. Не мога да не отбележа и изключителната грамотност на написаното. При бъдещото му публикуване, което препоръчвам, то не се нуждае от допълнителна редакция.

Разбира се, към труда могат да бъдат отправени някои бележки:

1. Частта, в която са описани разпоредбите, касаещи наказателната отговорност на непълнолетните, е по-скоро дескриптивна, но доколкото дисертацията е в ПН „Социални дейности“, това е логично и обосновано.

2. Известно уточнение е необходимо и по отношение възможността за налагане на възпитателни мерки по чл. 61 НК. Тя вече не е предоставена на прокурора (с. 31), както беше в миналото по отношение на най-тежката възпитателна мярка – настаняване във ВУИ, сега прокурорът има правомощие само да прекрати досъдебното производство и да изпрати преписката в МКБППМН за налагане на възпитателна мярка, както правилно е отбелязано малко по-долу на същата страница.

Доколкото съм запозната с труда от процедурата по зачисляването, длъжна съм да отбележа качествено му подобрение от тогава. Всички, отправени от мен в хода на процедурата, бележки са били добросъвестно

съобразени. По тази причина, такива в настоящата рецензия на практика няма.

Авторефератът коректно отразява основните постановки, заложи в дисертацията, а научните приноси са подходящо изведени и структурирани. Всички те несъмнено са плод на лични научни усилия на докторанта и в този смисъл не е налице плагиатство.

По темата на дисертацията са направени четири публикации на авторитетни научни форуми, които осигуряват нужната публичност на научно-практическите резултати от труда.

Имам непосредствени дългогодишни лични впечатления от кандидата за присъждане на научната степен. Красимира Георгиева е учен с високи професионални и нравствени качества. Познавам нейната работа последователно като асистент, старши асистент и главен асистент в Технически университет-Варна, при което отзивите на студентите са били неизменно положителни. Като юрист и научен работник, тя се отличава със задълбоченост, сериозно осмисляне на преподаваната материя и изключителна добросъвестност. Като колега, е коректна, скромна и добронамерена. Считам, че всички изброени качества, наред с безспорните достойнства на разработения труд обуславят високата цялостна положителна оценка, която в ни най-малка степен не се накърнява от отправените бележки.

Всичко посочено изгради у мен твърдото убеждение, че представеният дисертационен труд на тема: „Изследване на политиката за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните, провеждана от органите на местно самоуправление в Република България“, разработен в рамките на докторска програма „Социална работа, психологически изследвания и социални политики“,

професионално направление 3.4. „Социални дейности, психологически изследвания и социална политика“, във висока степен удовлетворява изискванията на ЗРАСРБ и правилника по прилагането му, поради което ще гласувам убедено и категорично за присъждане на ОНС „доктор“ на Красимира Павлова Георгиева.

14. 03. 2021 г.

Рецензент:

Варна

/доц. д-р Юлиана Матеева/